

L'explication scientifique d'un cas tératologique n'exclut pas que ce cas ait valeur de présage

Λέγεται δέ ποτε κριοῦ μονόκερω κεφαλὴν ἐξ ἀγροῦ τῷ Περικλεῖ κομισθῆναι, καὶ Λάμπωνα μὲν τὸν μάντιν, ὡς εἶδε τὸ κέρασ ἰσχυρὸν καὶ στερεὸν ἐκ μέσου (9) τοῦ μετώπου πεφυκός, εἰπεῖν ὅτι δυεῖν (10) οὐσῶν ἐν τῇ πόλει δυναστειῶν, τῆς Θουκυδίδου (11) καὶ

Περικλέους, εἰς ἓνα περιστήσεται τὸ κράτος παρ' ᾧ (1) γένοιτο τὸ σημεῖον· τὸν δ' Ἀναξαγόραν (2) τοῦ κρανίου διακοπέντος ἐπιδείξει τὸν ἐγκέφαλον οὐ πεπληρωκότα τὴν βάσιν, ἀλλ' ὅξυν ὥσπερ ᾠόν ἐκ τοῦ παντός ἀγγείου συνωλισθηκότα κατὰ τὸν τόπον ἐκείνον ὅθεν ἡ ῥίζα τοῦ κέρατος εἶχε τὴν ἀρχήν. Καὶ τότε μὲν θαυμασθῆναι (2) τὸν Ἀναξαγόραν ὑπὸ τῶν παρόντων, ὀλίγω δ' ὕστερον τὸν Λάμπωνα, τοῦ μὲν Θουκυδίδου καταλυθέντος, τῶν δὲ τοῦ δήμου πραγμάτων ὁμαλῶς ἀπάντων ὑπὸ τῷ Περικλεῖ γενομένων. Ἐκώλυε δ' οὐδέν, οἶμαι, καὶ τὸν φυσικὸν ἐπιτυγχάνειν καὶ τὸν μάντιν, τοῦ μὲν τὴν αἰτίαν, τοῦ δὲ τὸ τέλος καλῶς ἐκλαμβάνοντος· ὑπέκειτο γὰρ τῷ μὲν, ἐκ τίνων γέγονε (3) καὶ πῶς πέφυκε θεωρῆσαι (4), τῷ δέ, πρὸς τί γέγονε καὶ τί σημαίνει προεῖπεῖν (4).

κρίος, -οῦ (ὁ) : bélier
μονόκερος, -ω : qui n'a qu'une corne
κομίζω : apporter
Λάμπων, -ωνος : Lampon
μάντις, -εως (ὁ) : devin
στερεός, ἄ, ον ; solide
πεφυκός, υῖα, ὅς : né ; ici : *qui a poussé*
δυναστεία, -ας (ῆ) : puissance, pouvoir politique

περίσταμαι, ici : aboutir à, échoir à (εἰς + Acc.)
κράτος, -ους (τό) : le pouvoir
σημεῖον, -ου (τό) : signe, présage
κρανίον, -ου (τό) : crâne
διεκόπην : aoriste passif de διακόπτω : fendre
ἐπιδείκνυμι : montrer (+ participe completif)
ἐγκέφαλος, -ου (ὁ) : cerveau
βάσις, -εως (ῆ), ici : siège d'un organe
ὀξύς, εῖα, ὅ : pointu
ᾠόν, -οῦ (τό) : œuf
ἀγγεῖον, -ου (τό) : vase; ici : cavité crânienne
συνωλισθηκα : parfait de συνολισθάνω : glisser
κατά, ici : vers
τόπος, -ου (ὁ) : lieu
ὅθεν : d'où
ρίζα, -ης (ῆ) : racine
ὀλίγω (adverbe) : un peu

καταλύω, ici : *abattre*
καλῶς : également
τό (+ Dat.), ici : au pouvoir de
φυσικός, ἡ, ὄν : qui concerne la nature ;
ὁ φυσικός : le savant
ἐπιτυγχάνω : atteindre le but, toucher juste
τέλος, ici : finalité
ἐκλαμβάνω, ici : saisir, interpréter
ὑπόκειμαι : être proposé comme objet (de recherches...)
πρός, ici : en vue de
σημαίνω : signifier
προεῖπον : sert d'aoriste à προαγορεύω : annoncer

(9) ἐκ μέσου τοῦ... : *du milieu de...*

(10) δυεῖν : forme récente pour δυοῖν.

(11) Thucydide, chef du parti aristocratique et rival de Périclès, ostracisé en 443.

(1) ᾧ a pour antécédent ἓνα ; παρ' ᾧ : *(celui) chez qui.*

(2) Sous-entendre λέγεται.

(3) Sujet : le phénomène observé.

(4) Infinitif dépendant de ὑπέκειτο : *il s'agissait de...*